

Formálně rovné, reálně nerovné volební právo II.

Malapportionment

Malapportionment - definice

- Vymezení různě velkých volebních obvodů (ve smyslu počtu voličů na jeden mandát):
  - „Přirozeně“ – delší dobu se nemění hranice obvodů
  - Pomocí manipulace – různá velikost je nastavena a priori, aby zvýhodnila určitou skupinu obyvatel
  - Oba „postupy“ lze kombinovat

Rotten boroughs před volební reformou ve Velké Británii (1832)

- Často citovaný (ale ne zcela přesný) příklad – středověká boroughs měla od počátku různou velikost
- Dvoumandátové volební obvody pro volbu Dolní sněmovny, které většinou vznikly ve 13. století
- Obvody zůstaly zachovány po více než půl tisíciletí, aniž by reflektovaly demografické změny
- Nerovnost zesílila během průmyslové revoluce (lidnatá průmyslová centra měla zastoupení pouze přes většinou dvoumandátové obvody jednotlivých hrabství, řada boroughs si zachovala dva mandáty, ačkoliv v nich žily jednotlivci/desítky voličů)

Old Sarum

- Do poč. 13. století rostoucí městečko kolem hradu a katedrály
- Během 13. století se osídlení přesouvá do Salisbury
- Old Sarum ale získá dva mandáty
- Počet voličů poč. 19. století kolem 10 (v roce 1831 měl Old Sarum 11 voličů)

Předlitavské volební obvody 1907

- Formálně všeobecné a rovné volební právo pro muže
- Patrné značné rozdíly ve velikosti obvodů napříč Předlitavskem
- Zjevná preference obvodů v alpských zemích a obecně německy mluvících regionech
- Nejméně reprezentována východní Halič (počet obyvatel na 1 poslance odpovídá počtu obyvatel na cca. 2,5 poslance v dnešním Rakousku)
- Morava (obvody a priori rozděleny na české a německé)
- 30 českých (61 %) a 19 německých (39 %)
- Němčinu na Moravě jako obcovací řeč uvádí necelých 30 % obyvatel (odpovídalo by 14 – 15 mandátům)
- Ve výsledcích patrné velké rozdíly zejména při porovnání německých obvodů s venkovskými obvody českými